

УДК81'255.4:811.134.2:82-1

**ФЕДОРОВ Олексій Володимирович**, старший викладач кафедри романо-германських мов Херсонського державного університету  
e-mail: fedorovkhan@ukr.net

## **РИТМІКО-МЕТРИЧНІ СХЕМИ Ф.Г.ЛОРКИ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ МОВАМИ**

*У статті висвітлені особливості метричної будови іспанського вірша, ідеоетричні схеми Ф.Г. Лорки та проблематика їх перекладу українською та російською мовами. Проаналізовано співвідношення ритміко-метричних структур ВТ та ПТ. Вивчено попередній досвід досліджень метрики та важливості її відтворення у тексті перекладу. Спираючись на отриману інформацію доведено, що ритміко-метрична побудова тексту оригіналу є більш неоднорідною, ніж у перекладах, адже в українському перекладі є схильність до хореїзації, а в російському – до дольника І.*

**Ключові слова:** *ритм, метр, система версифікації, силабічна система, константа, фонетичні явища*

**Постановка проблеми.** Переклад поетичного тексту – класична тема в царині перекладознавства.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Тема відтворення (а також доцільності відтворення) ритміко-метричних схем у перекладах поетичних текстів завжди викликала зацікавленість в перекладачів та дослідників. Серед вчених, що займалися цією проблемою визначаємо Є. Еткінда, І.Качуровського, Г.Гагачіладзе, К.Чуковського[1], Д. Ейзенберга[2] та інших, але, нажаль, досі не існує чітких рекомендацій щодо доцільності повного відтворення метрики оригінального вірша. Тому **мета** нашої розвідки полягає у визначенні та дослідженні авторських метричних схем та способів їх передачі іноземними мовами.

**Виклад основного матеріалу.** Віршована мова – це перш за все мова, зорганізована особливим ритмічним чином[3], ритм є однією з основних її ознак. Ритмом є рівномірне чергування впорядкованих елементів(звукових, мовних, зображальних тощо.), циклів, фаз, тих чи інших процесів і явищ [4].

Зокрема у мовознавстві, літературознавстві та перекладознавстві ритм є основою розділу віршування, що вивчає природу віршованого ритму, принципи й методику його аналізу, а також засоби його відтворення цільовою мовою – ритміки, певного співвідношення наголошених і ненаголошених складів у віршовому рядку [4].

За І. Качуровським, система версифікації розуміється як це сукупність віршів, побудованих на підставі якогось ритмічного принципу, який передбачає наявність таких систем:

- квантитативна (метрична), побудована на закономірному чергуванні довгих та коротких складів;
- силабічна, де за первісну ритмічну одиницю береться склад, як такий;
- тонічна, в якій за ритмічну одиницю береться наголос;
- силаботонічна (за середніх віків – ритмічна), яка поєднує силабічний і тонічний принципи і базується на чергуванні складів наголошених і ненаголошених.
- квантитативно-силабічна система або своєрідний синтез квантитативної та силабічної систем.[5]

Дослідник також вказує на існування ще двох систем: верлібра або вільного вірша, де за ритм служить те, що вважає ритмом сам автор, та римованої прози, де за ознаку ритму правлять довгі чи короткі відрізки тексту, оснащені на кінці римою[5].

Російський вчений-іспаніст та перекладач С. Гончаренко в монографії «Стилистический анализ испанского стихотворного текста» вказує на існування наступних ритміко-метричних систем іспанського вірша: силаботонічна, тонічна та акцентно-силабічна. Автор відкидає традиційну та загальноприйнятту думку про те, що іспанська поезія належить до єдиної силабічної системи. У рамках силаботонічної системи він виокремлює вірші з «вільними» стопами, в яких за ритм слугує кількість стоп того чи іншого метру силаботонічної системи (ямб, хорей та ін.), та кадентно-силабічний вірш, в якому стопна впорядкованість деформується і розмір вираховується

за формулою кількість стоп мінус одиниця. [3] Акцентно-силабічна система за С. Гончаренко від силабічної відрізняється міжстроковою рівнонаголошеністю, де кожний рядок містить однакову кількість наголошених складів.

Для правильного визначення іспанського метричного розміру вірша необхідно не тільки порахувати склади та їх наголошені та ненаголошені варіанти, але й звернути особливу увагу на явища, притаманні іспанській фонетиці, а саме:

- синалефа: фінальний голосний одного слова та ініціальний голосний наступного слова утворюють один фонетичний склад:

*El niño la mira mira // El niño la está mirando.* [6]

У другому вірші граматичних складів 7, а фонетичних – 8.

- синерсис: об'єднання в один склад двох голосних, що знаходяться в одному слові, та являють собою два граматичних склади:

*Muele pan, molino muele // trenza, veleta, poesía* [6]

у слові *poesía* чотири граматичні склади, а фонетичних – 3

- гіатус: явище протилежне синалефі, де попереднє слово закінчується голосним (сильним або слабким), а наступне починається також голосним (слабким або сильним). У такий спосіб за законами іспанської фонетики повинен утворитися дифтонг, який давав би один склад, натомість у віршовому мовленні фонетичних складів буде два:

*De la pasada edad, ¿qué me ha quedado? // O ¿qué tengo yo, a dicha, en lo que espero // sin ninguna noticia de mi hado?* [6]

Третій та другий склади з кінця мали б утворити дифтонг, та читатися в одному складі, але для утворення точного метру, вони вимовляються окремо.

- дієрезис: роздільна вимова голосних в дифтонгу:

*Qué descansada vida // la del que huye el mundanal ruido* [6]

Іспанський силабічний вірш (або акцентно-силабічний за С. Гончаренко) має досить багато різновидів, виходячи з кількості складів у рядку, а також кількості та позицій наголосів. Відповідно до кількості наголосів у рядку, вся

іспанська поезія поділяється на вірші, що належать до так званої «арте менор», тобто ті, що мають вісім складів та менше, та «арте майор» - дев'ять складів та більше, що часто діляться навпіл (але не обов'язково) цезурою. За цим параметром в іспанському вірші може бути від двох до дев'ятнадцяти складів та до двох цезур[11].

Палітра різновидів силабічного вірша, що нею користувався Ф.Г. Лорка у творчості, досить різнобарвна. Його творчість демонструє вірші (або фрагменти віршів, адже композиція творів Лорки часто буває надскладною) написані силабічним віршем (напроти кожного рядка вказані номери наголошених складів):

-чотирискладовим

*Dulce chopo, 1 3*

*dulce chopo, 1 3*

*te has puesto 3*

*de oro. [7] 1*

- п'ятискладовим

*Blanca tortuga, 1 4*

*luna dormida, 1 4*

*¡qué lentamente 4*

*caminas! [7] 2*

- шестискладовим

*Otras almas tienen 3 5*

*dolientes espectros 2 5*

*de pasiones. Frutas 3 5*

*con gusanos. [7]*

-семискладовим

*Me miré en tus ojos 3 6*

*pensando en tu boca. [7] 2 6*

-восьмискладовим

*Tienen gotas de rocío 1 3 7*  
*las alas del ruiseñor, 2 7*  
*gotas claras de la luna 1 3 7*  
*cuajadas por su ilusión. 2 7[7]*

-одинадцятискладовим

*Mil caballitos persas se dormían 4 6 10*  
*en la plaza con luna de tu frente, 3 6 10*  
*mientras que yo enlazaba cuatro noches 4 6 10*  
*tu cintura, enemiga de la nieve. 4 6 10 [7]*

-дванадцятискладовим

*Como un incensario lleno de deseos, 1 5 /7 11*  
*pasas en la tarde luminosa y clara 1 5/9 11*  
*con la carne oscura de nardo marchito 3 5/8 11*  
*y el sexo potente sobre tu mirada. 2 5/7 11 [7]*

-чотирнадцятискладовим

*Princesa enamorada sin ser correspondida. 2 6/9 13*  
*Clavel rojo en un valle profundo y desolado. 3 6/9 13*  
*La tumba que te guarda rezuma tu tristeza 2 6/ 9 13*  
*a través de los ojos que ha abierto sobre el mármol. 3 6/9 13 [7]*

-дев'ятнадцятискладовим

*Es allí donde sueñan los torsos bajo la gula de la hierba. 3/ 6 9/ 14 18*  
*Allí los corales empañan la desesperación de la tinta, 2/5 8/15 18[7]*

Багато творів Лорка написав верлібром – видом вірша, в якому не існує строф, рими, розміру та довжина рядків не рівномірна. Також кількість наголошених складів не нормована. Ритмом в такому вірші слугує те – що сам автор вважає за ритм[3]. Переважна більшість творів зі збірки «Поет у Нью Йорку» (Poeta en Nueva York) написана саме верлібром:

*Aquella noche el rey de Harlem,*  
*con una durísima cuchara*

*arrancaba los ojos a los cocodrilos  
y golpeaba el trasero de los monos.  
Con una cuchara.[10]*

Деякі твори Ф.Г. Лорка написав класичним розміром іспанських романсів. Це восьмискладовий силабічний вірш з 8 чоловічим та сьомим жіночим закінченням. І. Качуровський вважає цей розмір таким, що не має окремої назви [5], але походження його не викликає жодного сумніву, адже він виник з напіввіршів латинського гімнічного 15-ти складовика, поділеного навпіл [8]:

*Voces de muerte sonaron  
cerca del Guadalquivir.*

*Voces antiguas que cercan  
voz de clavel varonil. [7]*

Але, все ж таки, більшість віршів з «Циганського баладника» (Romancero Gitano) написано тринаголошеним восьмискладовиком з ненаголошеним восьмим складом у рядку. Цей розмір є одним з улюблених розмірів автора і в ньому він дійшов найвищої майстерності:

*Silencio de cal y mirto.  
Malvas en las hierbas finas.  
La monja borda alhelies  
sobre una tela pajiza.[7]*

Проаналізуємо на прикладі вірша *Romance de la luna, luna* (Про царівну місяцівну у перекладі М.Лукаша) метричну (ритмічну) побудову лорчиного романсу:

Romance de la luna, luna	РОМАНС О ЛУНЕ, ЛУНЕ	ПРО ЦАРІВНУ МІСЯЦІВНУ
(д1)La luna vino a la fragua (д2)con su polisón de nardos. (д2)El niño la mira, mira. (д2)El niño la está mirando. (х) En el aire conmovido (д) mueve la luna sus brazos (д1)y enseña, lúbrica y pura, (д2)sus senos de duro estaño. (х) Huye luna, luna, luna. (х) Si vinieran los gitanos,	(д1)Луна в жасминовой шали (д1)явилась в кузню к цыганам. (д1)И сморит, смотрит ребенок, (д1)и смутен взгляд мальчугана. (д1)Луна закинула руки (д1)и дразнит ветер полночный (д1)своей оловянной грудью, (д1)бесстыдной и непорочной. (д1)- Луна, луна моя, скройся! (д)Если вернуться цыгане,	(д1)Прийшла в кузню Місяцівна (х)в серпанковім покривалі, (х)хлопчик дивиться на неї - (х)краса очі поривас. (х)Має білими руками, (х)аж малому серце в'яне, (х)вислоняє, грішна й чиста, (х)тугі перса олив'яні. (д1)"Тікай, тікай, Місяцівно, (х)бо як вернуться цигани,

(д1)harían con tu corazón (д2)collares y anillos blancos. (x)Niño, déjame que baile. (x)Cuando vengan los gitanos, (д)te encontrarán sobre el yunque (д)con los ojillos cerrados. (x)Huye luna, luna, luna, (x)que ya siento sus caballos. (x)Niño, déjame, no pises (x)mi blancor almidonado.  (x)El jinete se acercaba (д2)tocando el tambor del llano. (x)Dentro de la fragua el niño, (д)tiene los ojos cerrados.  (x)Por el olivar venían, (x)bronce y sueño, los gitanos. (x)Las cabezas levantadas (x)y los ojos entornados.  (x)Cómo canta la zumaya, (д1)¡ay, cómo canta en el árbol! (x)Por el cielo va la luna (x)con un niño de la mano.  (x)Dentro de la fragua lloran, (x)dando gritos, los gitanos. (д2)El aire la vela, vela. (д2)El aire la está velando.	(д1)возьмут они твое сердце (д1)и серебра начеканят. (д1)- Не бойся, мальчик, не бойся, (д1)взгляни, хорош ли мой танец! (д1)Когда вернутся цыгане, (д1)ты будешь спать и не встанешь. (д1)- Луна, луна моя, скройся! (д1)Мне конь почудился дальний. (д1)- Не трогай, мальчик, не трогай (д1)моей прохлады крахмальной!  (д2)Летит по дороге всадник (д2)и бьет в барабан округи. (д1)На ледяной наковальне (д)сложены детские руки.  (д2)Прикрыв горделиво веки, (д2)покачиваясь в тумане, (д)из-за олив выходят (д)бронза и сон - цыгане.  (д)Где-то сова зарыдала - (д)Так безутешно и тонко! (д1)За ручку в темное небо (д1)луна уведит ребенка.  (д)Вскрикнули в кузне цыгане, (д)эхо проплакало в чашах... (д1)А ветры пели и пели (д1)за упокой уходящих.	(x)накують із твого серця (д1)намиста й перснів багато". (x)"Дай я, хлоню, потанцюю, (x)бо як вернуться чхавале, (x)ти з закритими очима (д1)лежатимеш на ковадлі". (д1)"Тікай, тікай, Місяцівно! (x)Чуєш, тупотять бахмати?" (x)"Ну-бо, хлоню, не топчися (x)по білі моїй крохмальній".  (x)Битим шляхом скаче вершник, (x)мов у бубон, в шлях бабаха, (x)а вже в кузні малий хлопчик (x)склепив віченьки, бідаха.  (x)Гаєм їхали цигани, (x)мусянджовії примари. (x)Очі мружили набакир, (x)рівно голови тримали.  (x)А в тім гаю пугач пуга, (x)пугач пуга тоскно й жаско... (x)Пливе небом Місяцівна, (д1)за руку держить хлоп'ятко.  (x)В кузні туж, у кузні лемент, (x)плачуть, голосять цигани, (x)а царівну Місяцівну (x)повивають хмари, хмари.
---	--	---

\*Умовні позначення: х – хорей, д – дактиль, д1 – дольник1, д2 – дольник2.

Композиційно вірш складається з 36 рядків по вісім складів у кожному, де кожен рядок має константу (постійний наголос) на сьомому складі та ще два наголошених склади, місце яких варіюється, чим створюється оригінальне звучання твору. Відсоткове співвідношення наголошених складів наступне:

№ складу	1	2	3	4	5	6	7	8
% наголошеності	33	33	47	19	33	0	100	0

За даними С. Гончаренко у восьминаголошеному іспанському акцентно-силабічному вірші співвідношення силових наголосів у одному рядку складає: один наголос – 0,3%; два – 49,8%; три – 47,6%; чотири – 2,3% [3]. У цьому конкретному творі ми вираховували рядків з одним наголосом – 0%; з двома – 37%; з трьома – 63%; з чотирма – 0%. Цим ми можемо стверджувати, що лорчин романс (а конкретніше, цей вірш) в ритмічному плані дещо

відрізняється від середньостатистичного романсу, а саме більш частим вживанням коротких (не більше двох складів) лексем.

Існують чотири повнонаголошені варіанти ритмічної організації вірша іспанського романсу, а саме:

- хореї – з наголошеними 1-им, 3-ім або 5-им складами (силових наголосів, зазвичай, не більше двох);
- дактилі – наголошені 1-ий та 4-ий склади;
- дольник 1 – наголошені 2-ий та 4-ий склади;
- дольник 2 – наголошені 2-ий та 5-ий склади.

У вірші *Romance de la luna, luna*, наявні всі чотири повнонаголошені ритмічні варіанти, що свідчить про його ритмічну неоднорідність:

- Нуе luna, luna, luna.. (хорей)
- mueve la luna sus brazos (дактиль)
- La luna vino a la fragua (дольник 1)
- El niño la mira, mira (дольник 2).

Повнонаголошені рядки складають 24, або 67% від загальної кількості. З них 10 рядків (42 %) – хореї з наголосом переважно на 1-му і 3-му складах; 2 – дактилі (8%); 3 – дольник 1 (13%); 8 – дольник 2 (33%).

Проаналізуємо переклади цього вірша українською (в перекладі М.Лукаша – ПТ1), та російською (в перекладі А.Гелескула – ПТ2)

У лукашевому перекладі відсоткове співвідношення наголошених складів складає:

№ складу	1	2	3	4	5	6	7	8
% наголошеності	33	25	78	14	36	0	100	0

Рядків з одним силовим наголосом маємо 0; з двома – 10 (19,5%); з трьома 24 (75%), з чотирма – 2 (5,5%). Повнонаголошених рядків у ПТ 26 (рядки з чотирма наголосами вважатимемо повнонаголошеними). З них 21 (81%) – хореї; 5(19%) – дольник 1.

Російський переклад має наступну статистику:

- відсоткове співвідношення наголошених складів:



№ складу	1	2	3	4	5	6	7	8
% наголошеності	19	67	0	86	14	0	100	0

Рядків з одним силовим наголосом маємо 0; з двома – 6 (16,5%); з трьома 30 (83,5%), з чотирма – 0. Повнонаголошених рядків у ПТ 30. З них 7 (23%) – дактилі; 20(67%) – дольник 1; 3(10%) – дольник 2.

Порівнюючи результати досліджень ВТ та ПТ1 доходимо висновку, що ритм оригінального вірша є досить різноманітним, судячи з кількісного та якісного складу його ритмічних варіантів. Незважаючи на те, що рядків-хореїв в ньому більше, ніж інших метричних варіантів (42%), їх перевага не є абсолютною, і стверджувати про домінування хорея у вірші не має підстав – а саме це й відрізняє силабічний вірш, від силаботонічного. Більш того, звернувши увагу на порядок вживання тих чи інших метричних варіантів оригіналу, ми побачимо, що їх послідовність у вірші майже повністю нівелює хореїчне (чи будь-яке інше силаботонічне або тонічне) звучання.

Український переклад М.Лукаша має явно виражене хореїчне звучання і статистичні дані це лише підтверджують адже найбільший відсоток наголошених складів у ньому – це треті (78%) при приблизно рівній кількості наголошених перших та п'ятих.

Російський переклад А.Гелескула виконаний, більшою мірою, дольником 1, оскільки майже всі перші 20 рядків написані саме цим варіантом восьмискладового силабічного вірша. Останні 16 рядків поперемінно звучать як дольниками 1, дольниками 2 та дактилями, що вказує на двоїсту ритмічну композицію, де ритм другої половини вірша відрізняється від ритму першої.

**Висновки.** З огляду на об'єктивні дані можемо стверджувати, що і в українському і в російському перекладах оригінальна метрична схема відображена лише частково: вірш в обидвох ПТ є силабічним восьмискладовиком, але з явною тенденцією до хорея (в ПТ1) та до дольник 1 (в ПТ2). Оригінальний метр не відтворено в повній мірі, але не виникає жодних сумнівів у тому, що автори перекладів мали змогу його відтворити і

ми можемо припустити те, що не повна хореїзація в українській мові та переклад дольником 1 лише першої частини російського варіанту говорять про те, що перекладачі, одомашнюючи свої варіанти вірша, залишають читачеві можливість також частково відчутти оригінальне звучання іспанської силабічної поезії.

Результати нашого дослідження відкривають перспективи до подальшого вивчення перекладів із Ф.Г. Лорки для більш глибокого розуміння його творів, його ідеометрики та ідеостилістики та їх відтворення іншими мовами, які на теперішній час досліджені не достатньо.

### Список використаної літератури

1. Эткинд Е. Г. Поэзия и перевод / Е.Г. Эткинд. – М.-Л.: Советский писатель, 1963. – 430с.
2. Eisenberg Daniel. Poeta en Nueva York: historia y problemas de un texto de Lorca. [Electronic resource]. – Available from: [http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/poeta-en-nueva-york---historia-y-problemas-de-un-texto-de-lorca-0/html/ffcd511c-82b1-11df-acc7-002185ce6064\\_24.html](http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/poeta-en-nueva-york---historia-y-problemas-de-un-texto-de-lorca-0/html/ffcd511c-82b1-11df-acc7-002185ce6064_24.html)
3. Гончаренко С.Ф. Стилистический анализ испанского стихотворного текста (основы теории испанской поэтической речи): Моногр / С.Ф. Гончаренко – М.: Высш. шк., 1988. – 192 с.
4. Новий тлумачний словник української мови. Укладачі В.Яременко, О.Сліпушко. – К.: «Аконіт», 1998.
5. Качуровський, Ігор. Нарис компаративної метрики / Ігор Качуровський. – Мюнхен: Український вільний університет, 1985. – 119 с.
6. *Metrica española* [Electronic resource]. – Available from: [http://www.juntadeandalucia.es/averroes/ies\\_boabdil/files/metrica.pdf](http://www.juntadeandalucia.es/averroes/ies_boabdil/files/metrica.pdf)

7. Federico Garcia Lorca [Electronic resource]. – Available from: <http://federicogarcialorca.net/>
8. Гаспаров М.Л. Очерк истории европейского стиха / М.Л. Гаспаров – М.: Наука, 1989. – 304 с.

### **References**

1. Etkind, Y.G. (1963). Poetry and translation. Moscow-Leningrad: ‘Sovietskiy pisatel’ (in Russ.)
2. Eisenberg Daniel. Poeta en Nueva York: historia y problemas de un texto de Lorca. [Electronic resource]. – Available from: [http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/poeta-en-nueva-york---historia-y-problemas-de-un-texto-de-lorca-0/html/ffcd511c-82b1-11df-acc7-002185ce6064\\_24.html](http://www.cervantesvirtual.com/obra-visor/poeta-en-nueva-york---historia-y-problemas-de-un-texto-de-lorca-0/html/ffcd511c-82b1-11df-acc7-002185ce6064_24.html)
3. Goncharenko, S.F. (1988). Stylistic analysis of Spanish poetic text (Bases of theory of Spanish poetic diction). Moscow: ‘Vysshaya shkola’ (in Russ.)
4. Yaremenko, V., Slipushko, O. (1998). New glossary of the Ukrainian language. Kyiv: ‘Akonit’ (in Ukr.)
5. Kachurovskiy, I. (1985). Essay on comparative metrics. Munich: ‘Ukrayinskiy vil’niy universytet’ (in Ukr.)
6. Metrica española [Electronic resource]. – Available from: [http://www.juntadeandalucia.es/averroes/ies\\_boabdil/files/metrica.pdf](http://www.juntadeandalucia.es/averroes/ies_boabdil/files/metrica.pdf) (in Spanish.)
7. Federico Garcia Lorca [Electronic resource]. – Available from: <http://federicogarcialorca.net/> (in Spanish.)
8. Gasparov, M.L. (1989) Essay on the history of European verse. Moscow: ‘Nauka’ (in Russ.)

### **FEDOROV Olexiy Volodymyrovych**

Postgraduate student, lecturer at the Department of Romance and Germanic languages, Kherson State University  
e-mail: [fedorovkhan@ukr.net](mailto:fedorovkhan@ukr.net)

## **RHYTHMIC AND METRICAL SCHEMES OF F.G. LORCA AND PROBLEMS OF THEIR INTERPRITING INTO UKRAINIAN AND RUSSIAN LANGUAGES**

**Abstract. Introduction.** *The article highlights the features of the metric system of the Spanish poetry, F.G. Lorca's authors metric schemes and the problems of their translation into the Ukrainian and Russian languages. It analyzes the correlation between rhythmic-metric structures in source text and target text. Studied previous research experience of metrics and importance of its interpreting in the translated text. Based on the information received it is proved that rhythmic and metric construction of the original text are more heterogeneous than in translation, because in Ukrainian translation there is a tendency to trochee, and in Russia - to accentual verse.*

**Purpose.** *The purpose of our research is to identify and study author's metric schemes and methods of transferring them into foreign languages.*

**Results.** *Given the objective data we can state that in the Ukrainian and Russian translations the original metric scheme is reflected only partially. In both translations the verse is interpreted with syllabic eight syllable verse, but with a clear tendency to trochee (a PT1) and to accentual verse (PT2). The original meter is not reproduced in full, but there is no doubt that the authors of translations had skills to do it. So we can assume that not full trochee in the Ukrainian language and translation by accentual verse only the first part of the Russian version say that translators domesticated their versions of the poem, leaving the reader to feel the original sound of the Spanish syllabic poetry.*

**Conclusions.** *Our results open perspectives for further study of translations from F.G. Lorca for a deeper understanding of his works. His authors metrics and stylistics and the way to translate them in other languages are currently not studied enough, and the **originality** of our study consists in giving this problem a new view.*

**Key words.** *rhythm, meter; system of versification; syllabic system; constant; phonetic phenomenon.*